

Vaggeryds kommun
info@vaggeryd.se

2023-06-19

1 (19)

Dnr-2023:3044

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid Östra
skolan i Vaggeryds kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Östra skolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Östra skolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Östra skolan leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

Granskningen visar att rektorn regelbundet följer upp och analyserar elevernas kunskapsresultat, undervisningens genomförande och lärarnas förutsättningar. Granskningen visar också att rektorn genomför relevanta utvecklingsåtgärder utifrån analyserna och fördelar resurser utifrån identifierade behov. Vidare visar granskningen att det på skolan finns tydliga gemensamma arbets- och förhållningssätt som tillämpas av all personal och att rektorn ger lärarna och övrig personal goda förutsättningar att samverka med varandra, bland annat i ett kollegialt lärande som ger avtryck i undervisningen. Slutligen visar granskningen att rektorn följer upp skillnader ifråga om kön i resultaten och i undervisningen och att det finns en medvetenhet om jämställdhetsarbete bland lärare.

Uppföljning och analys av resultat och av undervisningen

Granskningen visar att rektorn regelbundet följer upp och analyserar elevernas kunskapsresultat. Av inskickad dokumentation och intervjuerna med rektorn, lärare och representanter för elevhälsan framkommer att rektorn i slutet av läsåret följer upp elevernas progression i respektive ämne och beaktar resultaten utifrån elevernas kön och förutsättningar, exempelvis elever som läser svenska som andraspråk. Rektorn berättar att hen även försöker identifiera framgångsfaktorer i undervisningen utifrån att vissa klasser visar bättre kunskapsresultat. Specialpedagogen och specialläraren följer också upp resultaten på bedömningsstöd och kartläggningar i

förskoleklass samt nationella prov tillsammans med lärarna. Slutsatserna utifrån dessa uppföljningar förmedlar de därefter till lärarna, vilka tar med sig detta i sina planeringar av undervisningen.

Granskningen visar vidare att rektorn följer upp undervisningens genomförande och lärarnas förutsättningar. Av intervjuer med rektorn, elevhälsans representanter och lärare framkommer att rektorn har en god bild av undervisningen på skolan. Förutom lektionsbesök följer rektorn lärarnas arbete genom att delta i skolans olika forum, ta del av mötesprotokoll och lektionsplaneringar samt genom löpande samtal med lärarna. Även i sin täta kontakt med specialpedagog och speciallärare får rektorn inblick i hur lärarna planerar och bedriver sin undervisning. Rektorn berättar att undervisningen håller en god kvalitet, men att den kan bli ytterligare mer träffsäker genom att i högre grad anpassas till respektive elevs behov och förutsättningar. I sin uppföljning av undervisningen ser rektorn också att lärarna och övrig personal integrerar värdegrundsuppdraget, vilket rektorn, lärare, elevhälsans representanter och elever berättar om hur de gemensamt arbetar med på olika sätt. Bland annat i hur de tillsammans beaktar vad som framkommer i elevenkäter och diskuterar hur de kan behandla det i undervisningen och i den övriga verksamheten. Lärarna berättar att rektorn är lyhörd för deras behov och att rektorn genom samtal med medarbetarna och deltagande på bland annat klasskonferenser skaffar sig insikt om och i de förutsättningar lärarna har att bedriva undervisning. Rektorn berättar att genom rutiner för introduktion av såväl nyanställda som obehöriga lärare ser hen till att dessa får adekvat stöd. På skolan arbetar endast en obehörig lärare och rektorn ser till att hen får stötting av en behörig kollega både i sin planering och i sin uppföljning av undervisningen.

I uppföljningarna och analyserna har rektorn och personalen identifierat att brister i elevernas språkförståelse och läsförståelse påverkar deras resultat. Bland annat blir detta tydligt i skriftliga räknemetoder och problemlösning. De noterade också att det förra året fanns vissa resultatskillnader mellan eleverna i årskurs 3, både vad gällde omdömen och resultat på nationella prov. Anledningar till detta var organisationsförändring och lärarbyten i vissa klasser där resultaten trots flera insatser blev sämre än i de klasserna där det varit mer stabilt. Vidare har huvudmannen i sin verksamhetsövergripande analys sett att brister i elevernas studieteknik generellt inverkar på deras kunskapsresultat. Vidare följs elevernas resultat upp gemensamt på klasskonferenser varje månad. Därefter går rektorn tillsammans med specialpedagog och speciallärare närmare igenom vad som då kommer fram, i syfte att få syn på vilka insatser i form av anpassat stöd, gemensamma strategier eller fortbildning som är aktuella.

Utvecklingsåtgärder och resursfördelning

Granskningen visar att rektorn genomför relevanta utvecklingsåtgärder utifrån analyserna. Av inskickad dokumentation och intervjuerna framkommer att skolenhetens prioriterade utvecklingsområden är högre måluppfyllelse kopplat till studieteknik samt differentierad undervisning och olika lärmiljöer. För att bättre kunna möta eleverna i deras kunskapsutveckling har rektorn tillsammans med personalen beslutat att det kollegiala lärandet kretsar kring differentierad undervisning samt gett lärarna direktiv om att arbeta med studieteknik i alla ämnen. I detta utgår lärarna i sin planering utifrån en forskningsbaserad arbetsmetod, med stöd av huvudmannen (vilken beskrivs närmare nedan). För respektive elevgrupp väljer varje arbetslag fokus och anpassar utvecklingsåtgärderna utifrån vad uppföljningarna och analyserna av kunskapsresultaten utvisat. Rektorn har i samråd med förstelärarna också valt att lärarna i litteraturseminarium ska behandla en bok om inkluderande matematikundervisning samt genomfört kompetensutvecklingsinsatser kring läsning. Rektorn följer upp arbetet med de prioriterade utvecklingsområdena genom att ta del av lärarnas dokumentation av de månatliga avstämningarna i respektive arbetslag samt verksamhetsbesök. Rektorn och representanter för elevhälsan säger att de i samtal med lärarna noterar om de genomförda insatserna när det gäller matematik och läsning, bland annat resulterat i att eleverna lyckats bättre i de nationella proven. I slutet av läsåret gör de en större gemensam analys för att ta ställning till om utvecklingsområdena ska fortgå också under kommande läsår.

Av granskningen framkommer att rektorn fördelar resurser utifrån identifierade behov. Intervjuer och inkommen dokumentation visar att resursfördelningen under läsåret är flexibel för att möta elevernas behov. Regelbundet följer rektorn upp resursfördelningen i elevhälsoteamet. Efter varje klasskonferens diskuterar lärarna med specialpedagog och speciallärare det som framkommit och hur de kan gå vidare med eventuella insatser. Rektor ger exempel på att det kan handla om att specialläraren går in, samverkan med fritidspersonal eller att rektorn fördelar om andra personella resurser, möjliggör för gruppindelningar eller anskaffar relevant material. Då rektor uppmärksammar behov av kompetensutveckling tillser rektorn att de som är i behov får ta del av sådan.

Rektorns ledning och organisation av det pedagogiska arbetet

Granskningen visar att det på skolan finns tydliga gemensamma arbets- och förhållningssätt som tillämpas av all personal. Av inskickad dokumentation,

intervjuerna och också lektionsobservationerna framgår att lärarna tillsammans med rektorn har en samsyn om hur de inom ramen för det kollegiala lärandet tillsammans planerar och utformar undervisningen. Vidare arbetar lärarna med en gemensam lektionsstruktur som innehåller både bildstöd och tidshjälpmedel för eleverna. Rektorn berättar att hen i början av varje läsår förmedlar skolans motto till lärarna om att välkomna alla elevers olikheter och att lärandet är en kollektiv process. Rektorn berättar också att alla på skolan i stor utsträckning följer skolans ordningsregler, vilka revideras av eleverna i klassråd och elevråd. Lärarna använder gemensamma mallar för att i skolportalen dokumentera bland annat kunskapsuppföljningar och anpassningar. Dessa noteringar är tillgängliga för samtliga lärare som undervisar samma elevgrupp. Vidare finns tydliga rutiner för att hantera elever som är frånvarande.

Granskningen visar att rektorn ger lärarna och övrig personal goda förutsättningar för att samverka med varandra. I inskickad dokumentation och intervjuerna beskriver rektorn, lärare och elevhälsans representanter ett flertal strukturerade forum i vilka de har möjligheter att samverka med varandra kring elevernas utbildning. En gång varje vecka träffas arbetslagen kring varje årskurs för erfarenhetsutbyten och för samplaneringen av undervisningen. Likaså träffas lärarna för alla klasser en gång i veckan i samma syfte samt för att hantera frågor av praktisk karaktär. En gång i månaden håller rektorn arbetsplatsträff med all personal och leder bland annat då litteraturseminarier som bygger på identifierade behov av fortbildning. Varje vecka håller rektorn i elevhälsoteamets möte för att bland annat planera och följa upp trygghetsarbetet samt det som behandlats på klasskonferenserna, vilka sker en gång per termin. Efter klasskonferenserna följer elevhälsans representanter med berörda lärare upp det som avhandlats där och elevhälsans olika kompetenser gör regelbundet besök ute i de olika klasserna. För att stämma av och kalibrera riktade insatser träffar rektorn specialpedagogen och specialläraren varannan vecka. I syfte att med större träffsäkerhet skapa tydliga strukturer för eleverna har lärare möjlighet att varje vecka träffa skolpsykologen för handledning. Två gånger per termin arbetar lärarna med fritidspersonalen kring undervisningsrelaterade och praktiska frågor samt planerar hur värdegrundsuppdraget ska tas upp i respektive verksamheter. Detta stämmer de därefter av med varandra en gång i veckan.

Granskningen visar att rektorn leder ett kollegialt lärande som ger avtryck i undervisningen. I inskickad dokumentation och intervjuer med rektorn, lärare och representanter för elevhälsan beskrivs hur det kollegiala lärandet sker på avsatt tid varje vecka, tillsammans med lärarna på en annan skola inom rektorsområdet. Detta ämnesdidaktiska kollegium kretsar kring att forskningsbaserat planera och utveckla

undervisningen, för att bland annat mer träffsäkert kunna differentiera undervisningen i enlighet med identifierat utvecklingsområde. Dessutom har lärarna av rektorn fått i uppdrag att läsa en bok om inkluderande matematikundervisning. Denna behandlas återkommande i litteraturseminarium på arbetsplatsträffar. Rektorn följer tillsammans med förstelärarna varannan vecka upp det kollegiala lärandet. Både rektorn, lärarna och elevhälsans representanter säger att det kollegiala lärandet ger avtryck i undervisningens kvalitet och elevernas lärande. De intervjuade berättar om hur de tillsammans planerar undervisningens genomförande med en så kallad ingångsbiljett för att ta reda på elevernas förståelse och med en så kallad utgångsbiljett gemensamt utvärderar undervisningen och elevernas lärande.

Arbetet med jämställdhet

Granskningen visar att rektorn följer upp skillnader ifråga om kön i resultaten och i undervisningen och att det finns en medvetenhet om jämställdhetsarbete bland lärare. Av intervjuerna med rektorn, elevhälsans representanter och lärare framkommer att de tillsammans följer upp att eleverna ges samma förutsättningar oavsett könstillhörighet, både genom att titta på kunskapsresultaten och trygghetsresultaten. Samtliga respondenter berättar att de inte sett några särskilda skillnader mellan pojkar och flickor i något fall. Rektorn säger att det av den anledningen inte finns något pågående aktivt arbete kring jämställdhet eller någon uttalad plan för jämställdhetsarbetet. De gemensamma diskussionerna har istället handlat om att inte missa flickornas behov av stöd i undervisningen på grund av att de inte agerar på samma sätt som pojkar samt hur flickorna upplever situationen i omklädningsrum och på raster. Rektorn berättar att samtalen inom ramen för utvecklingsområdet att differentiera undervisningen handlat mycket om undervisningens struktur och att en alltför lärobokstyrd undervisning eventuellt inte gynnar flickor, då de blir låsta till boken istället för att i större utsträckning tänka fritt. Vidare har rektorn i samband med skrivningarna i den nya läroplanen fört vissa diskussioner med lärarna om hur jämställdhet kan tas upp i undervisningen. Lärare berättar att diskussioner om hur de arbetar med jämställdhet i undervisningen inte förs med regelbundenhet och att det inte förekommer något särskilt arbete kring frågan. Däremot säger lärare att de bland annat diskuterat att synen på kön kan skilja mellan elevernas olika kulturer och att de i vissa fall fört samtal med vårdnadshavare utifrån det. Rektorn säger dock att hen i medarbetarsamtal följer upp hur lärarna i undervisningen arbetar med jämställdhetsuppdraget i enlighet med läroplanen. Inte heller där kan rektorn se några könsrelaterade skillnader och har av den anledningen inte beslutat om några särskilda insatser. Eleverna berättar att flickor och pojkar bemöts likvärdigt på skolan och att de har samma förutsättningar, men att de i

undervisningen sällan möter frågeställningar som behandlar jämställdhetsområdet. Skolan har gjort fotbollsplanen tillgänglig för enbart flickor en dag i veckan, då personalen uppmärksammade att också de flickor som på sin fritid ägnade sig åt fotboll drog sig för att delta där.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionens bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Granskningen visar att eleverna möter en strukturerad undervisning samt att undervisningen är varierad och att eleverna får det stöd de behöver. Vidare visar granskningen att lärarna anpassar undervisningen till den aktuella elevgruppen, utmanar alla elever, medvetet verkar för att stärka elevernas självförtroende och förmedlar höga förväntningar. Slutligen visar granskningen att eleverna utifrån ålder och mognad får tillfälle att reflektera över sitt eget lärande på olika vis samt att det förekommer att eleverna får vara delaktiga i att påverka undervisningens upplägg och att eleverna får tycka till om undervisningen.

Struktur, variation och stöd

Granskningen visar att eleverna möter en strukturerad undervisning. Av inskickad dokumentation och intervjuer framgår att det finns tydliga rutiner för hur lektionerna ska vara upplagda. Rektorn och lärarna har inom det kollegiala lärandet gemensamt arbetat med att göra genomtänkta lektioner som har ett logiskt flöde. Efter att eleverna satt sig på sina platser börjar lektionerna oftast med en startuppgift och därefter går lärarna igenom lektionens aktiviteter med eleverna. Detta är också skrivet på tavlan, tillsammans med bildstöd. Därefter gör lärarna en genomgång och introduktion av vad lektionen ska behandla och på vilka sätt eleverna förväntas delta. Det framgår också att lärarna regelbundet återkopplar till tidigare lärande för att medvetet repetera och bygga vidare på tidigare inhämtade kunskaper. I de observerade klassrummen är syftet tydligt angivet på tavlan och de observerade lärarna går nogsamt igenom lektionsupplägget med eleverna. I början av lektionerna

presenterar lärarna också syftet med lektionen, så att det blir tydligt för eleverna varför de ska lära. Lärare resonerar i intervjun kring svårigheterna att för så unga elever klargöra varför lärande inom de olika ämnesområdena är av betydelse. Samtidigt framgår av intervjuerna och lektionsobservationer att lärarna kopplar undervisningen till läroplanen, vardagslivet och till verkliga situationer.

Granskningen visar att undervisningen är varierad och att eleverna får det stöd de behöver. Av intervjuer och lektionsobservationer framgår att lärarna planerar för att eleverna på olika vis under lektionerna ska få möjlighet att ta sig an och lära sig kunskapsinnehållet. Med utgångspunkt i den aktuella elevgruppen organiserar lärarna undervisningen utifrån en gemensam grovplanering. Lektionerna innehåller flera olika moment där eleverna under förutbestämd tid får bearbeta lektionsinnehållet både enskilt, i par eller grupp. Efter genomgång av vad som förväntas av eleverna under de observerade lektionerna försäkrar sig lärarna om att alla elever har förstått och tar sig tid att besvara frågor. Under arbetsmomenten rör sig lärarna mellan eleverna för att hjälpa de elever som behöver det eller för att se hur det går. I de fall det behövs hjälper lärarna eleverna att komma vidare genom att ställa frågor för att eleverna själv ska komma vidare till lösningar. För de elevgrupper som behöver finns det fler pedagoger än läraren i klassrummet.

Utmaningar och stimulans

Granskningen visar att lärarna anpassar undervisningen till den aktuella elevgruppen och utmanar alla elever. Av inskickad dokumentation och intervjuerna framkommer att lärarna utifrån skolans prioriterade utvecklingsområden arbetar för att differentiera undervisningen och anpassa lärmiljöerna utifrån elevgruppen. Av lektionsobservationerna framkommer samt i intervjuerna berättar lärarna, representanter för elevhälsan och elever att lärarna individualiserar både startuppgifter och enskilda aktiviteter, uppgifter och läromedel. Lärarna gör också medvetna gruppindelningar, dels för att eleverna ska få möjlighet att stötta varandra utifrån sina respektive kunskaper och dels i behovsanpassade grupper för att lättare kunna ge det stöd som respektive elev behöver. Elever som har kommit längre i sin kunskapsutveckling får möjlighet att studera på en mer avancerad nivå. Den fysiska lärmiljön erbjuder olika typer av hjälpmedel och eleverna har möjligheter till enskild och avskild placering vid behov. För att stödja eleverna i deras lärande använder lärarna övergripande bildstöd. Rektorn berättar att de på skolan också intryckssanerat, vilket innebär att man plockat bort sådant som kan vara visuellt störande och leda fokus ifrån lärandet. För att ytterligare möjliggöra för lärande så är lärarna noga med att eleverna plockar undan efter sig efter varje avslutat moment och att de har sina

saker samlade på rätt ställen. Förutom att visualisera tidsåtgången vid de olika lektionsmomenten arbetar alla lärare språkutvecklande, bland annat genom att förklara ord och begrepp, översätta läsläxor, visa på skillnaderna mellan talspråk och skriftspråk samt involvera både studiehandedare och modersmåls lärare.

Granskningen visar att lärarna medvetet verkar för att stärka elevernas självförtroende och förmedlar höga förväntningar. I intervjuer med rektor, lärare och representanter för elevhälsan framkommer att lärarna har en gemensam strategi när det gäller att visa eleverna deras kunskapsutveckling. Rektorn berättar att hen förmedlar till lärarna att de tydligt ska visa för eleverna att de har höga förväntningar, vilket bekräftas av lektionsobservationerna, där lärarna ofta bekräftar och berömmar elevernas insatser och utföranden, både individuellt och i grupp. Detta gör de med uppskattande ord och uttryck och med sitt kroppsspråk. Då elever tvekar betonar lärare att det är okej att inte ha tänkt färdigt. På majoriteten av lektionerna ställer lärarna frågor både till elever som räcker upp handen och riktar frågor till elever som inte begärt ordet. Av elevintervjuerna framkommer att de tycker att lektionerna är roliga och meningsfulla.

Reflektion och delaktighet

Granskningen visar att eleverna utifrån ålder och mognad får tillfälle att reflektera över sitt eget lärande på olika vis. Av intervjuer med lärare, representanter för elevhälsa och elever samt av lektionsobservationerna framkommer flera exempel på hur lärarna arbetar för att ge eleverna möjlighet att få syn på sitt eget lärande. Bland annat nämner de intervjuade att lärarna i olika ämnen ofta använder sig av öppna frågor vilka eleverna i olika konstellationer får resonera kring eller att eleverna får förklara hur de resonerat för att komma fram till en slutsats. Både vid genomgångar och när eleverna arbetar självständigt ställer samtliga lärare på de observerade lektionerna följdfrågor till elevernas påståenden eller frågor för att få dem att utveckla sina resonemang och förklara hur de tänker. I intervjuerna framkommer exempel på hur lärarna arbetar med att utveckla elevernas förmåga att med olika lässtrategier ta sig an en text samt inhämta information ur olika medier och sammanhang. Lärare och elever berättar vidare att de regelbundet pratar om vilka svårigheter man kan stöta på i sitt lärande och vad eleverna individuellt behöver träna mer på för att utveckla vissa färdigheter. Förutom att de gör detta i de ordinarie undervisningssituationerna ingår det i utvecklingssamtalen. På fyra av de observerade lektionerna får eleverna på något vis reflektera över vad lektionen behandlat. Till exempel genom att fundera på vilka moment som var de lättare respektive de svårare, redogöra för sina val av metoder eller för hur och var de söker information.

Granskningen visar att det förekommer att eleverna får vara delaktiga i att påverka undervisningens upplägg och att eleverna får komma med synpunkter på undervisningen. Av intervjuer med rektorn, lärare och representanter för elevhälsan framgår att lärarna inför nya arbetsmoment inventerar både elevernas förkunskaper och vad de önskar lära sig mer om. Detta ligger till grund för hur lärarna därefter utformar sin undervisning utifrån både elevgrupp och enskilda elever. Eleverna säger däremot att de inte får vara med och planera lektionernas innehåll, men att de får påverka arbetssätt och arbetsordning. Lärarna instämmer i att elevernas inflytande efter inventeringen huvudsakligen handlar om att eleverna får välja mellan olika arbetssätt, arbetsuppgifter och arbetskonstellationer. På majoriteten av lektionerna får eleverna på något vis utrymme att välja vad eller hur de vill arbeta med delar av det lektionsinnehåll som läraren planerat. Av intervjuer med rektorn, lärare och elever framgår vidare att eleverna återkommande får göra någon form av utvärderingar i samtliga ämnen, men att det varierar mellan lärarna med vilken frekvens detta sker. Rektorn säger att lärare efter ett avslutat arbetsområde inhämtar elevernas synpunkter om undervisningen i samband med att de pratar om vad elevernas lärt sig. Rektorn är däremot osäker på om alla lärare gör det eller om de gör det återkommande. Lärarna säger att de i slutet av lektioner brukar be om en kort återkoppling från eleverna och att de modifierar sin undervisning utifrån de synpunkter som kommer fram. Eleverna berättar att de på klassråd tid får ge sina synpunkter till lärarna. Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet, men vill framhålla vikten av att låta eleverna få veta när de får vara med och påverka undervisningen.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionens bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Granskningen visar att det på skolenheten finns ett samlat arbete och ett gemensamt förhållningssätt för att skapa studiero och att personalen vidtar ändamålsenliga

åtgärder vid behov. Granskningen visar också att det på skolenheten finns ett medvetet arbete för att skapa trygghet.

Studiero och lugn miljö

Granskningen visar att det på skolenheten finns ett samlat arbete och ett gemensamt förhållningssätt för att skapa studiero och att personalen vidtar ändamålsenliga åtgärder vid behov. Av inskickad dokumentation och intervjuerna framgår att personalen på skolan under ledning av rektorn regelbundet följer upp och pratar om studieron. Exempelvis är samtal om arbetsron i klassrummen en del av agendan både på arbetsplatsträffar och på klasskonferenser. Dessutom får rektorn en bild av studieron genom trivselenkäter och klassrumsbesök. För lärarna finns det också möjligheter att med skolpsykologen dryfta problem gällande studieron och få handledning. Vid behov gör elevhälsan särskilda insatser för en bättre studiero och rapporterar om dessa till rektorn. Bland annat har kuratorn och skolsköterskan arbetat främjande och förebyggande genom att på gruppnivå ha samtal om hur man är en bra kompis, vilket gett önskad effekt. För att främja studieron arbetar lärarna utifrån gemensamma förhållningssätt och vikten av goda sociala relationer har tidigare varit ett gemensamt kompetensutvecklingsområde. Lärarna och övrig personal pratar regelbundet med eleverna om betydelsen av studiero i olika sammanhang, för att komma överens om vilka regler som gäller i klassrummet vid olika lektioner. Bland annat är studiero en stående punkt på klassråd. Lärarna har tydliga strukturer för uppstart av lektionerna. Eleverna har i klassrummen fasta placeringar och det är alltid lärarna som delar in dem i grupper. För vissa grupper har lärarna medvetet anpassat möbleringen och alla klassrum är dessutom utrustade med bland annat skärmar, hörselkåpor och taktila hjälpmedel. Skolan anordnar gemensamma rastaktiviteter, vilka påverkar arbetsklimatet i klassrummet positivt. Vid behov använder lärarna sig av de med rektorn gemensamt överenskomna metoden om ett lågaffektivt förhållningssätt för att komma tillrätta med eventuella störningar. Till exempel genom att enskilt prata med den elev som stör eller med kroppsspråk och icke-verbala signaler återföra till studiero. Eleverna har bestämda platser och det är lärarna som delar in eleverna i grupper vid grupparbeten och fördelar dem i klassrum och grupprum. När eleverna önskar säga något räcker de vanligtvis upp handen. I de fall elever pratar rakt ut i klassrummet, ber eller påminner lärarna dem om att räcka upp handen. I några fall går lärarna till de elever som stör och pratar lugnt med dem, signalerar med sitt kroppsspråk eller uppmanar till att använda en skärm. Vid få tillfällen behöver lärare höja rösten och återföra eleverna till arbetsro.

Arbetet med trygghet

Granskningen visar att det på skolenheten finns ett medvetet arbete för att skapa trygghet. Eleverna berättar att de känner sig trygga i skolan, en bild som också bekräftas av svaren i Skolinspektionens senaste enkät. Av intervjuerna framkommer att skolans motto är att verka för en tillåtande inställning kring mångfald och olikhet. Lärarna pratar ofta med eleverna om trygghet och vikten av att vara kompisar och ha goda relationer med varandra. Bland annat använder lärarna sig av ett filmmaterial samt har tillgång till ett av elevhälsan sammanställt material för att arbeta med gruppsammanhållning. Elevhälsan välkomnar också lärarna att ta kontakt med dem vid behov av stöd i det trygghetsskapande arbetet. Rektorn har planerat så att vuxennärvaron är hög i skolans gemensamma utrymmen och på rasterna anordnas gemensamma aktiviteter i vilka alla elever kan delta. I samband med ombyten finns alltid en vuxen i omklädningsrummen. Vid behov organiserar rektorn för fler vuxna i klassrummet och på vissa lektioner deltar även fritidspersonal. Inför kommande läsår planerar trygghetsteamet och elevhälsoteamet för en skolgemensam introduktion där eleverna blandas årskursvis, där de äldre eleverna välkomnar de nya.

Av inkommen dokumentation och intervjuer framkommer att skolans främjande och förebyggande trygghetsarbete utgår ifrån de trygghetsteam som skolkuratoren leder och som träffas två gånger per termin. Då skolenheten är uppdelad i tre byggnader har varje hus ett trygghetsteam. Lärare och fritidshemspersonal träffas regelbundet för att få en gemensam bild av elevernas trygghet och skolan kartlägger elevernas upplevelser av trygghet genom enkäter på hösttermin och vårtermin. Enkäterna följs upp i trygghetsteamet och samtlig personal går igenom dem på arbetsplatsträff. Lärarna presenterar resultaten för eleverna och pratar med dem för att ta reda på vad som ligger bakom. Vid behov initierar också rektorn fokusgruppsintervjuer. Elevhälsoteamet följer även löpande upp eventuella kränkingsanmälningar. I undersökningarna har det bland annat kommit upp om otrygghet i ett omklädningsrum, vid promenad till matsalen och på skolgården i samband med fotbollsspel samt att det hos eleverna finns en rädsla för att bli fotograferade. Undersökningar visade också att eleverna i årskurs 1 var mer otrygga än övriga elever. I omklädningsrummet har en avskiljande vägg satts upp, vilken förhindrar insyn när dörren öppnas. När de yngre barnen ska äta lunch följer personal med dem till matsalen. För att möjliggöra för alla elever att delta på fotbollsplanen rör sig fler vuxna där för att bland annat styra upp lagsammansättningar och göra spelet mer lekfullt. Lärare och övrig personal har pratat med eleverna kring användningen av mobiltelefoner och att inte fotografera.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionens bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning.

Granskningen visar att rektorn följer upp och analyserar bedömningarna av elevernas kunskaper tillsammans med lärarna och att rektorn har förklaringar till de avvikelser som hen identifierat. Granskningen visar också att rektorn ger lärarna förutsättningar för och ser till att lärarna använder olika metoder för att kvalitetssäkra sina omdömen.

Analys och diskussion

Granskningen visar att rektorn i följer upp och analyserar bedömningarna av elevernas kunskaper tillsammans med lärarna och att rektorn har förklaringar till de avvikelser som hen identifierat. Av inskickad dokumentation och intervjuer med rektorn, lärare och representanter för elevhälsan framgår att de följer upp och analyserar relationen mellan omdömen och resultaten på nationella prov i årskurs 3. Lärarna gör analyser och lämnar in dessa till rektorn. Rektorn berättar att hen tillsammans med specialpedagog och speciallärare går igenom bedömningarna. Rektorn berättar att hen inte vidare undersökt om skillnader finns mellan olika lärares satta omdömen eller om det finns kopplingar till olikheter i lärarnas bedömarkompetens, men att hen innevarande läsår särskilt ska följa upp om bedömningen är likvärdig, efter att ha fått in resultaten för de nationella proven. Vid den senaste genomgången upptäckte rektorn att det skilde mellan resultat på nationella prov och omdömen i årskurs 3. Resultaten diskuteras på klasskonferenser. Rektorns förklaringar till de senaste avvikelserna är att de är kopplade till en organisationsförändring som inneburit både lärarbyten och rektorsbyte. Rektorns förklaring till avvikelserna är att det finns ett bredare bedömningsunderlag för omdömen än för de nationella proven. En annan förklaring är att skillnaderna kan bero på uppgifternas språkliga utformning.

Kvalitetssäkring

Granskningen visar att rektorn ger lärarna förutsättningar för och ser till att lärarna använder olika metoder för att kvalitetssäkra sina omdömen. Av intervjuerna med rektorn, lärarna och representanter för elevhälsan framgår att rektorn ger lärarna i både arbetslag och ämneslag samt inom ramen för det kollegiala lärandet möjligheter att samverka kring sina bedömningar. En lärare som på skolan är ensamt undervisande i ett ämne berättar att hen har tillgång till ett nätverk med andra lärare inom kommunen. Något annat planerat samarbete eller utbyte med lärare från andra skolenheter kring bedömning sker emellertid inte. I samband med att den nya läroplanen implementerades gick rektorn och lärarna gemensamt igenom och förde diskussioner kring bedömning. Någon uppföljning av detta arbete har rektorn emellertid inte gjort. I samband med att ett nytt system för lärarnas dokumentation av bedömningar infördes tog rektorn fram rutiner för en gemensam struktur. Detta då rektorn sett att det förekommit skillnader i hur lärare tidigare dokumenterat. Insatserna i samband med detta har blivit vägledande för hur lärarna bedömer och dokumentationen av omdömen har blivit bättre. Lärare som känner sig fortsatt osäkra på dokumentationsformerna eller inte tidigare gjort bedömningar i årskurs 3 har rektorn uppmanat att signalera för att få stöd av kollegor. Utöver dessa insatser har lärarna inte nyligen fått någon särskild kompetensutveckling gällande bedömning. Rektorn säger att en sådan kanske skulle behövas och att hen efter att ha tagit del av utfallet av årets resultat på nationella prov och omdömen kommer att fatta beslut i frågan.

Av intervjuer med rektorn, lärare och representanter för elevhälsan framgår att lärarna på olika sätt kvalitetssäkrar sina omdömen. Förutom att nationella prov är ett underlag för bedömning använder lärarna på rektorns anmodan tidigt på läsåret Skolverkets bedömningsstöd, vilket rektorn följer upp. I ämnena matematik och svenska använder lärarna också andra diagnosverktyg för att stämma av elevernas kunskaper. Lärarna samrättar de nationella proven och vid de tillfällen de är tveksamma kring bedömningen, vilket även gäller bedömningsstöden, tar de på rektorns uppmaning stöd i bedömningen av kollegorna på skolan.

På Skolinspektionens vägnar

X Anna Sundman Marknäs

Beslutsfattare
Signerat av: Anna Sundman Marknäs

X Johan Bohman

Föredragande
Signerat av: Johan Bohman

I handläggningen av ärendet har även Matilda Liljeberg medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 6 lektionsobservationer.
- 2 gruppintervjuer med elever.
- En gruppintervju med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 9 – 10 maj 2023. Besöket genomfördes av utredarna Johan Bohman och Matilda Liljeberg.

Östra skolan är en F – 3 skola i Vaggeryds kommun som bedriver sin verksamhet i tre olika hus. Vid besöket var 128 elever inskrivna i grundskolan. Skolenheten leds av en rektor som också är rektor för Götafors skola F – 2.

2022 så var andelen elever i år 3 som nått kravnivån på de olika delproven i NP lägre på samtliga i jämförelse med Riket. Eleverna har på NP år 3 lägre resultat när det gäller förståelse för räknesätten, skriftliga räknemetoder (addition och subtraktion) samt skriva berättande text.